

індивідуалізації кримінального покарання та з урахуванням вікових особливостей неповнолітніх притягнення їх до кримінальної відповідальності потребує детального законодавчого закріплення.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України Документ 2341-III, редакція від 18.10.2019, підстава 140-IX.
2. Вознюк А. Кримінальне право України. Загальна частина. Наукове видання.
3. Юзікова Н. Періодизація віку, з якого настає кримінальна відповідальність неповнолітніх : вітчизняна практика та європейський досвід. URL: <http://do.gendocs.ru/docs/index-24101.html?page=27>.
4. Павлов В. Г. Субъект преступления и уголовная ответственность / В. Г. Павлов. СПб. : Лань; Фонд «Университет», 2000. 192 с.
5. Мороз В. Ф. Делінквентність дітей до чотирнадцятирічного віку: (Кримінологічні проблеми) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08. Х., 1999. 18 с.
6. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08.. Київ, 2002. 18 с.

Ріміханов Е. В.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра
Міжнародного науково-технічного університету
імені академіка Юрія Бугая

Науковий керівник: головний спеціаліст
Департаменту персоналу, організації освітньої
та наукової діяльності Міністерства внутрішніх
справ України, кандидат юридичних наук,
доцент ***Кісілюк Е. М.***

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Світовий досвід не дає однозначної моделі організації системи регулювання і контролю на ринку цінних паперів. Різноманітністю підходів у цій сфері визначається також кримінально-правове законодавство, яке передбачає відповідальність за вчинення суспільно небезпечних діянь на ринку цінних паперів.

Важливо зазначити, що державний контроль і регулювання ринку цінних паперів застосовуються в усіх розвинутих країнах. Так, одним з важливих принципів функціонування ринку цінних паперів за кордоном, що набув широкого визнання у 80-х роках, є принцип кримінально-правової заборони торгівлі цінними паперами з використанням інсайдерської (внутрішньої) інформації. Інсайдерська інформація – це суттєва

нерозголошувана інформація про емітента або про ринок його цінних паперів. Інсайдерами (особами, які володіють інсайдерською інформацією), як правило, є директори та інші службові особи компаній-емітентів, акціонери, що мають великі пакети акцій, сторонні консультанти тощо, тобто особи, які мають завдяки своєму службовому становищу доступ до відомостей обмеженого розповсюдження або до фактів, ще невідомих громадськості, щодо угод з цінними паперами, емітента або його цінними паперами.

У всіх країнах ЄС введена заборона на торгівлю на основі інсайдерської інформації. Так, у Директиві ЄС 89/592 «Про координацію регулювання інсайдерських угод», що прийнята у 1989 р., створена модель цієї заборони. Ця Директива ЄС забороняє укладання угод на основі конфіденційної інформації (тобто службової, чітко визначеної інформації, яка у разі розголошення «мала би, цілком ймовірно, значний вплив на ціну акцій») «при повній обізнаності у всіх фактах». Деякі країни колишнього СРСР (Росія, Казахстан, Киргизстан, Молдова) вже мають законодавство, що передбачає тією чи іншою мірою заборону торгівлі цінними паперами з використанням нерозголошуваної інформації.

Необхідно також, крім розгляду національного законодавства зарубіжних країн, що передбачає кримінальну відповідальність за вчинення злочинів на ринку цінних паперів, проаналізувати міжнародно-правові норми з питань правового регулювання діяльності учасників ринку цінних паперів.

Основними міжнародно-правовими актами, які мають мету – захист прав та інтересів інвесторів на ринку цінних паперів, – крім зазначеної вище Директиви ЄС «Про координацію регулювання інсайдерських угод», є:

Директиви ЄС щодо цінних паперів:

Директива 79/279 (ЄС), прийнята у 1979 р., щодо умов котирування, яка встановлює мінімальні умови для допуску цінних паперів до котирування на фондових біржах ЄС. З метою попередження можливих злочинних посягань на європейських ринку цінних паперів ця Директива передбачає, що коли акції юридичної особи – не члена ЄС не котируються у власній країні емітента, вони взагалі не можуть котируватися у якій-небудь країні ЄС. Винятки складають лише випадки, якщо державні органи країни, де знаходиться ця юридична особа, нададуть відомості, що відсутність котирування «не пов'язана з необхідністю захисту інвесторів»;

Директива 80/390 (ЄС) від 1980 р. про докладні звіти щодо котирування, яка координує вимоги країн ЄС щодо розкриття емітентами інформації щодо випущених ними цінних паперів. Зокрема, ця Директива зобов'язує емітентів надавати деталізовані відомості про їхні борги та активи. При цьому дані відомості заборонено публікувати, доки вони не затверджені національними органами влади;

Директиви 94/18 (ЄС) щодо особливостей допуску цінних паперів на фондову біржу, 87/345 (ЄС) щодо котирування цінних паперів, 82/121 (ЄС) щодо щорічної публікації звітів стосовно обігу цінних паперів за півроку, 89/298 (ЄС) щодо складання проспекту емісії цінних паперів, 79/179 (ЄС)

відносно регулярного надання інформації фірмам, які продають цінних паперів на біржі, 90/211 (ЄС) щодо постійного надання інвесторам юридичними особами, акції яких розміщені на одній з бірж ЄС, обов'язкової інформації, яка може значною мірою вплинути на курс цінних паперів цих юридичних осіб. Ці Директиви сприяють захисту прав інвесторів, оскільки інформація, яка надається емітентами, повинна містити «правдивий і чесний огляд» фінансового стану емітентів;

Директива Ради ЄС 85/611 від 1985 р. про ІК відкритого типу (ДТ), яка передбачає контроль за діяльністю ДТ та ІК. При цьому встановлюється, що зазначені фінансові посередники повинні у разі звернення до них довіритель чи учасників скупати або викупати у останніх пакети акцій;

Директива 77/91 (ЄС) щодо діяльності компаній, яка забороняє акціонерним товариствам купувати власні акції. Згідно з цією Директивою не дозволяється компаніям збільшувати капітал, якщо ці дії завдають шкоди правам акціонерів.

Зазначені вище Директиви ЄС встановлюють жорсткий контроль за наданням емітентами обов'язкової інформації відповідним державним органам, інвесторам у проспектах емісії цінних паперів, звітах щодо фінансового стану емітентів і обігу їх цінних паперів, що сприяє ефективному захисту прав інвесторів від злочинних посягань на ринку цінних паперів.

На наш погляд, слід вивчити цей досвід країн-членів ЄС щодо надання обов'язкових відомостей емітентами державним органам та інвесторам з урахуванням національних особливостей функціонування ринку цінних паперів в Україні, а саме необхідно посилити вимоги щодо надання обов'язкової інформації емітентами, в тому числі фінансовими посередниками; не дозволяти акціонерним товариствам збільшувати статутний фонд, якщо це може спричинити порушення прав акціонерів;

Згідно з даною Конвенцією інвестор має право на відшкодування шкоди, яка спричиняється йому рішеннями та діями (бездіяльністю) державних органів або службових осіб, що суперечать законодавству країни, на території якої знаходиться об'єкт інвестування, і нормам міжнародного права.

Конвенція, якою запроваджено Одноманітний Закон про переказні векселі і прості векселі, Конвенція про урегулювання колізій законів про переказні векселі і прості векселі і Конвенція про закони про гербовий збір стосовно переказних векселів і простих векселів, що були підписані 07.06.1930 р. в Женеві. Всі три Конвенції набрали чинності 01.01.1934 р. До цих Конвенцій приєдналося з певними застереженнями більше 30-ти країн. Незважаючи на те, що згідно з Постановою Верховної Ради України від 17.06.1992 р. «Про застосування векселів в господарському обороті України» був введений на території України вексельний обіг з використанням простого і переказного векселів відповідно до Женевських Конвенцій 1930 р., проте тільки 06.07.1999 р. Україна офіційно ратифікувала зазначені конвенції, прийнявши відповідні закони.

Отже, основними напрямками удосконалення кримінального законодавства України, а також діяльності з попередження відповідних злочинів з огляду на міжнародно-правовий досвід є:

а) криміналізація суспільно небезпечних діянь на ринок цінних паперів, а саме введення кримінальної відповідальності за використання інсайдерської інформації при торгівлі цінних паперів, за перекручення і приховування при продажу цінних паперів інформації щодо надійності і доходності останніх, а також інформації, що здатна вплинути на котирування цінних паперів, за маніпулювання з курсом цінних паперів, за відмову або перешкодження акціонерам службовими особами акціонерного товариства здійснювати свої законні права щодо отримання інформації про діяльність товариства, щодо участі в управлінні та контролі за діяльністю тощо;

б) застосування суворох покарань за вчинення суспільно небезпечних діянь на ринку цінних паперів, які пропонується криміналізувати, зокрема, впровадження таких альтернативних санкцій, як позбавлення волі на тривалий термін і штрафи в залежності від того, на що спрямоване злочинне посягання (фінансово-кредитна система країни, суспільні відносини, що забезпечують реалізацію права індивідуальної (колективної) власності, тощо), і в залежності від розміру нанесеної фінансової шкоди;

в) більш широке застосування штрафів як санкцій за вчинення злочинів на ринку цінних паперів, суми яких мають бути досить значними.

Однак, внесення даних поправок у КК України само по себе не дасть належного ефекту і не буде сприяти попередженню злочинної діяльності на ринку цінних паперів, якщо не буде постійно розвиватися і удосконалюватися нормативно-правова база, що регулює функціонування ринку цінних паперів в Україні.

Сарібекаєв Ю. А.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
кримінального права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент *Акімов М. О.*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРОВЕДЕННЯ НЕЗАКОННОГО АБОРТУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Вітчизняні медики підбили невтішні підсумки: Україна є лідером в Європі по кількості зроблених абортів. За останній рік близько 20 % жінок відмовилися від народження дитини. В абсолютних цифрах це становить понад 100 тисяч абортів на рік. Зниження цього показника важливо не тільки для кожної жінки, не тільки для ненародженої дитини, але й для держави